

Fünf Jahre soll man den Sohn als Herrn, zehn Jahre als Knecht, vom sechszehnten Jahre an aber als Freund behandeln.

स्वामिसंमानसंयुक्ताः कुलीना भक्तितत्पराः ।

वृत्तिभङ्गान्महीपालं त्यजत्येव हि सेवकाः ॥ ५३८० ॥

Aus gutem Geschlecht stammende und treu ergebene Diener, denen der Herr Ehren erwiesen hat, verlassen ja den Fürsten, sobald der Lebensunterhalt aufhört.

स्वामी द्वेष्टि सुमेवितो ऽपि सहसा प्रोक्तान्ति सदान्धवा

द्योतते न गुणास्त्यजन्ति तनुजाः स्फारीभवत्त्यापदः ।

भार्या नोत्तमवंशजापि भजते नो याति मित्राणि च

न्यायरोपितविक्रमानपि नरान्येषां नहि स्याद्धनम् ॥ ५३८१ ॥

Wenn Männer kein Geld haben, dann ist der Herr, so gut er auch bedient würde, ihnen abgeneigt; dann lassen gute Verwandte sie plötzlich im Stich; dann glänzen ihre Vorzüge nicht mehr; dann geben die Söhne sie auf; dann mehrt sich ihr Ungemach; dann liebt die Gattin sie nicht mehr, stammte diese auch aus bester Familie; dann kommen die Freunde nicht mehr zu ihnen, hätten sie auch, wie es sich gebührt, Heldenmuth an den Tag gelegt.

स्वाम्यादिष्टस्तु यो भृत्यः समं विप्रममेव वा ।

मन्यते सविधे धार्यो न स भूयैः कथं च न ॥ ५३८२ ॥

Einen Diener, der, wenn ihm sein Herr einen Auftrag giebt, diesen für leicht oder schwer hält, sollen Fürsten in keinem Falle in ihrer Nähe dulden.

स्वाम्यादिशात्सुभृत्यस्य न भीः संज्ञायते क्वचित् ।

प्रविशेद्व्यवाहृ ऽपि दुस्तरे वा महार्णवे ॥ ५३८३ ॥

Einen guten Diener überschleicht nimmer Furcht, wenn ihm sein Herr einen Auftrag ertheilt: er begiebt sich sogar in's Feuer und auf das schwer zu durchschiffende Meer.

स्वाम्यायत्ताः सदा प्राणा भृत्यानामर्जिता धनैः ।

यतस्तेन न दोषो ऽस्ति तेषां ग्रहणसंभवे ॥ ५३८४ ॥

3380) PĀṆKĀT. I, 169. ed. orn. 122. a. अयि संमानयुक्ताश्च; संमान BENFEY'S Verbesserung für संमान.

3381) PĀṆKĀT. V, 22. VIKRAMĀK. 224. a. वक्रुशः प्रोक्ताति st. स० प्रो० VIKR., सदान्धवा: Beide. b. स st. न und मनुजाः st. तनुजाः VIKR. c. साधुसु st. नोत्तम VIKR., भजतो VIKR. d. न चान्येषां st. नरान्येषां VIKR.

3382) PĀṆKĀT. I, 126. ed. orn. 92. a. स्व-

भ्यादिष्टस्तु. b. च st. वा. c. सचिवैरु st. सविधे. In der kürzeren Recension lauten c. d. मन्यते न स संघार्यो भूभुजा भूतिमिच्छता.

3383) PĀṆKĀT. I, 123. ed. orn. 91. b. संज्ञायने, न भीतिः ज्ञायते, न भीमं ज्ञायते. c. प्रविशेदुर्विगहृ, प्रविशेदुःखवाहृ, प्रविशेदुःखवाहृ, प्रविशेदुःखवाहृ. d. ऽपि und च st. वा; भवार्णवे st. वा महार्णवे.

3384) PĀṆKĀT. I, 328.